

Latvijas Nacionālā akreditācijas biroja noteikumi par pāreju uz sertifikāciju atbilstoši LVS EN ISO 22000:2018 un ISO 50001:2018.

ISO (Starptautiskā standartizācijas organizācija) 2018.gada 19.jūnijā ir publicējusi pārskatītu standartu ISO 22000:2018 "Pārtikas drošuma pārvaldības sistēmas. Prasības jebkurai pārtikas aprites ķēdes organizācijai" un "["Latvijas standarts" to pārņēmis arī kā LVS standartu](#) (LVS EN ISO 22000:2018). ISO 2018.gada 21.augustā ir publicējusi pārskatītu standartu ISO 50001:2018 "Energy management systems Requirements with guidance for use" (Energopārvaldības sistēmas. Prasības un lietošanas norādījumi).

IAF rezolūcijās 2017/14 un 2017/16 (EA ģenerālajā asamblejā apstiprinātas 2017.gada 23. novembrī) ir noteikts 3 gadu pārejas periods no pārskatītā standarta (ISO 22000:2018 vai attiecīgi ISO 50001:2018) publikācijas brīža. Atbilstoši iepriekšminētajām rezolūcijām:

1. visi akreditētie sertifikāti atbilstoši ISO 22000:2005 zaudēs spēku vai tie jāatsauc pēc 2021.gada 19.jūnija un tas nozīmē, ka akreditēto ISO 22000:2005 sertifikātu, kas izdoti pārejas perioda laikā, derīguma termiņam jābūt ne vēlākam, kā 2021.gada 19.jūnijs;
2. visi akreditētie sertifikāti atbilstoši ISO 50001:2011 zaudēs spēku vai tie jāatsauc pēc 2021.gada 21.augusta un tas nozīmē, ka akreditēto ISO 50001:2011 sertifikātu, kas izdoti pārejas perioda laikā, derīguma termiņam jābūt ne vēlākam, kā 2021.gada 21.augusts.

Saistībā ar pāreju uz ISO 50001:2018 IAF arī noteica, ka:

1. pārvaldības sistēmu sertificēšanas institūcijai jāpabeidz pāreja uz ISO 50001:2018 18 mēnešu laikā no ISO 50001:2018 publikācijas brīža.
2. Sertifikācijas institūcijas beidz auditēt par atbilstību ISO 50001:2011 (ieskaitot sākotnējo, uzraudzības un atkārtoto sertifikāciju) 18 mēnešus no pārskatītā standarta publicēšanas dienas. Sertifikācijas institūcija turpmākos auditus veic par atbilstību ISO 50001:2018 un atkarībā no audita rezultātiem var pieņemt lēmumu par atbilstību ISO 50001:2011, ja uzskata par piemērotu.

Nemot vērā minētos IAF noteiktos termiņus, LATAK nosaka pārejas periodu:

- līdz 2020.gada 21. februārim visu sertifikācijas institūciju, kas akreditētas uz ISO 50001:2011, akreditācijai uz ISO 50001:2018;
- līdz 2020.gada 19.jūnijam visu sertifikācijas institūciju, kas akreditētas uz ISO 22000:2005, akreditācijai uz ISO 22000:2018.

Sertifikācijas institūcija pāreju var veikt tikai saviem klientiem. Akreditētā sertifikāta pārņemšanas gadījumā jāveic sākotnējās sertifikācijas audits.

Atbilstoši IAF prasībai sertifikācijas institūcija nedrīkst izsniegt neakreditētus pārvaldības sistēmu sertifikātus jomās, kurās tā ir akreditēta.

Prasības dokumentācijai

Sertifikācijas institūcijas tiek aicinātas iesniegt akreditācijas sfēras paplašināšanas pieteikumu, izmantojot pieteikuma veidlapu, kopā ar dokumentiem, kas apliecina pārskatītā standarta ieviešanu.

Sertifikācijas iestādei jānodrošina pilns dokumentu kopums, lai pierādītu, ka ISO 50001:2018 vai ISO 22000:2018 (turpmāk- pārskatītā standarta) prasības ir pilnībā ieviestas tās sertifikācijas procesos, atbilstoši ISO/IEC 17021-1:2015:

- Operacionālo atšķirību (Gap) analīze starp standarta veco un jauno redakciju. Gap analīzē jābūt norādītai izmaiņu ietekmei uz sertifikācijas darbībām, kā arī pasākumi, kas jāveic, lai veiktu efektīvu sertifikāciju atbilstoši pārskatītajam standartam.
- Detalizēts pārejas plāns uz pārskatīto standartu, lai veiktu nepieciešamās izmaiņas visām darbībām, kas atklātas Gap analīzē, kā arī paredzamais grafiks klientu pārejai uz pārskatīto standartu. Tāpat arī ar pārejas plānu saistītie apliecinājumi par to, kā institūcija plāno vadīt jauno sertifikācijas programmu un klientiem sniedzamā informācija par pāreju uz pārskatīto standartu.
- Apstiprināto auditoru saraksts ar norādēm pie auditoriem, kuri veiksmīgi pabeiguši mācību kursu par pārskatīto standartu ar apliecinājumiem par attiecīgo apmācību. Jānorāda arī informācija par mācību plāniem attiecībā uz atlikušajiem auditoriem un citu sertifikācijā iesaistīto personālu no pieteikuma saņemšanas līdz sertifikācijas lēmuma pieņemšanai.
- Izmaiņas procedūrās, instrukcijās (ja piemērojamas), kā arī ziņojumu formās un veidlapās.

LATAK veidlapas ir pieejamas LATAK mājas lapā <http://www.latak.gov.lv> sadaļā Dokumenti Pārvaldības sistēmu sertificēšanas institūcijām.

Visu informāciju var iesniegt elektroniski, nosūtot to LATAK uz e-pasta adresi administracija@latak.gov.lv vai iesniegt LATAK birojā – K.Valdemāra ielā 157, Rīgā.

Pārejas procesa norise

LATAK pārejas process ir vērst, lai nodrošinātu pārvaldības sistēmu sertifikācijas institūciju iespēju izpildīt 3 gadu pārejas termiņu.

Lai nodrošinātu, ka sertifikācijas institūciju esošajiem sertificētajiem klientiem ir laiks pāriet uz pārskatīto standartu, LATAK plāno veikt sfēras paplašināšanas vērtēšanas katrai akreditētai institūcijai nākošajās plānotajās biroja vizītēs, atbilstoši institūcijas pieteikumam, ņemot vērā LATAK noteikto pārejas termiņu. LATAK pēc institūcijas pieprasījuma var organizēt arī ārpuskārtas sfēras paplašināšanas vērtēšanu.

Lai nodrošinātu savlaicīgu pieteikuma izskatīšanu, pārejas vērtēšanu, korektīvo darbību veikšanu un lēmuma pieņemšanu, lūdzam iesniegt pieteikumu kopā ar dokumentāciju sākotnējai vērtēšanai divus mēnešus pirms biroja vizītes, savukārt biroja vizīti plānot ne vēlāk kā 6 mēnešus pirms LATAK noteiktā pārejas perioda beigām (t.i., biroja vizīti ieteicams plānot līdz 2019.gada 21. augustam akreditācijai uz ISO 50001:2018, kā arī līdz 2019.gada 19.decembrim akreditācijai uz ISO 22000:2018).

Biroja vizītes laikā tiks pārskatīta sertifikācijas institūcijas kompetence un gatavība izsniegt akreditētu sertifikātu atbilstoši pārskatītajam standartam, kā arī vadības sistēmas piemērotība, lai atspoguļotu atjauninātās prasības. Sertifikācijas institūcijām ir jābūt gatavām, ka tas var izraisīt papildu vērtēšanas apjomus orientējoši 0,5-1,0 dienas apmērā vadošajam vērtētājam un ekspertam.

Sertificēto klientu pārejas plāna izpilde tiks vērtēta nākošajās institūcijas biroja vērtēšanās.

Atkarībā no akreditācijas lēmuma, praktiskās darbības demonstrācija (witness) sertifikācijai pēc pārskatītā standarta tiks iekļauta institūcijas akreditācijas vērtēšanas programmā.

Piezīme: lūdzam ņemt vērā, ka akreditācija sertifikācijai saskaņā ar ISO 50001:2011 vai ISO 22000:2005 paliks spēkā katrai institūcijai, līdz tā veikusi pāreju visiem izsniegtajiem sertifikātiem, vai arī līdz pārejas termiņa beigām.

Piezīme: šie noteikumi var tikt mainīti sakarā ar jauniem IAF vai EA lēmumiem/rezolūcijām, vai sakarā ar LATAK lēmumu.